

Oreodownik Krotoszyński

Pismo urzędowe dla miasta i powiatu Krotoszyńskiego.

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Przedpłata kwartalnie 1,95 mk., z odnośnieniem do domu przez pocztę 24 fen. więcej.	Za redakcję odpowiedzialny Adamczewski. Telefon 143.	Cena ogłoszeń: od wiersza drobnego lub miejsca odpowiedzial- nego 20 fen., od wiersza dubelt. 40 fen. Reklamy 40 fen. od wiersza. Ogłoszenia przyjmuje się najpóźniej do 9-tej godz. przed poł. w dniach wydania.
--	--	--

Nr. 64.	Ekspedycja ulica książecka nr. 24.	Krotoszyn, piątek, dnia 30-go maja 1919.	Ekspedycja ulica książecka nr. 24.	Rok 71.
---------	---------------------------------------	--	---------------------------------------	---------

Powstanie polskie przeciw Ukraincom.

W Tarnopolu i Stanisławowie.
W Tarnopolu i okolicy wybuchło powstanie przeciw Ukraincom, przygotowane od dawna przez tajne organizacje wojskowe. W ruchu tym udział bierze włościństwo. Powstańcy zdobyli miasto i starają potążyć się z nadiągającym nadchodzącym wojskiem polskim.

Wedle tych samych wiadomości powstanie wybuchło również w Stanisławowie, gdzie władze polskie były zmuszone oddać zarząd miastem zwycięskich powstańców.

Według nadesłanych do Warszawy wiadomości, w powiaty polskie, które weszły do Tarnopola, zastały tam wolnym od Ukrainców, albowiem powstańcy wywalczyli wydziały ukraińskie. Jak słychać, patroly polskie dochodzą już do rzeki Zburcza.

W Striju, Złoczowie i Dawidowie.

„Słowo Polskie“ zamieszcza artykuł p. t. „Powstanie w Galicji Wschodniej“: „Ze sfer wojennych i od osób, przybyłych z odzyskanych powiatów, dowiadujemy się, że ludność włościńska powiatów, powstała zbrojnie przeciw Ukraincom, gdy z odezw lotników dowiedziała się o zwycięstwach wojsk polskich.

Zwykło powstanie wybuchło odrazu w liczkach kraju, a ludność miejscowa w Striju Złoczowie w przeddzień przybycia wojsk polskich wyrzuciła oddział ukraiński.

Dawidowie pod Lwowem chłopcy polscy wyrzucili z ukrycia karabiny i rzucili się na oddział Ukrainców i wspólnie z nadeszłym oddziałem wojsk polskich wyrzucili nieprzyjaciela. Młodzież wiejska zebrała się masowo pod broń.“

Nota N. R. b. do rządu pruskiego.

Komisariat Nacz. Rady Lud. wystosował 24. maja do rządu pruskiego w Berlinie depeszę iskrową o następującej treści:

Ministerjum spraw wewnętrznych w Berlinie. Potwierdzając odbiór telegramów z 19. i 20. maja, protestujemy energicznie przeciw rozwiązaniu Komisariatu N. Rady w Gdańsku i Bytomiu. Wskazujemy, że czynność tydzień była zupełnie niezgodna z 14 punktami Wilsona, które Niemcy przyjęli przy zawarciu zawieszenia broni i na które powołanie w wszystkich swych notach się powołują. Jesteśmy zmuszeni rozwiązanie podkomisarjatu uważać jako najwyższą prowokację. Odrzućmy najjaśniejszej zarzut, że my się opieramy na postanowieniach internowanych i zakładników.

Oświadczamy bezsprzecznie, iż nie byłoby już interesu polskiego lub niemieckiego interesu, żeby nie trudności i prowokacje bezustanne rządu i władz pruskich i niesubordynacja niemieckiego. Jesteśmy każdej chwili gotowi na wypuszczenie internowanych i zakładników, musimy mieć pewność, że ze strony rządu niemieckiego i mu podwładnych władz, więcej nie będzie się aresztować osób zupełnie nie winnych, którzy się oskarżają pod jakim bądź pozorem.

Pod tymi warunkami musimy wszelką odpowiedzialność zdać na pruski rząd.

Komisariat.

Ważne narady w Warszawie.

Komisariat i Prezydium Nacz. Rady Lud. odbyły w sobotę i w niedzielę ważne narady w Warszawie, konferując równocześnie z prezesem Paderewskim, który wyjechał w sobotę do Pragi i Paryża. W rezultacie tych narad był wczoraj Komisariat i Prezydium N. R. powołaniem naczelnika państwa na trzydniową konferencję.

Dymisja gen. Iwaszkiewicza i jego stabu.

Rozeszła się przed kilku dniami wiadomość, że gen. Iwaszkiewicz wraz z całym sztabem podał się do dymisji, oraz że powodem dymisji ma być rzekomy rozkaz naczelnego wodza w sprawie wstrzymania kantr-ofensywy polskiej. Dziś niestety wiadomość ta potwierdza się niema już żadnych co do tego wątpliwości. Pisma warszawskie podają mianowicie półurzędowy komunikat, głoszący, że prośba o dymisję, którą wniósł gen. Iwaszkiewicz, bezwzględnie przyjęta nie będzie“ oraz, że „powód prośby o dymisję był inny, niżli ten, jaki wymienili pisma.

Wielka zdobycz w Borystawiu.

Lwów. (PAT.) „Gazeta Poranna“ donosi, że w Borystawiu do dyspozycji rządu polskiego jest 35000 cystern ropy naftowej. Ukraińcy nie zdążyli spieniężyć ani dziesiątej części produkcji ubiegłego miesiąca.

Demobilizacja francuska wstrzymania.

Paryż. (PAT.) Demobilizacja roczników 1897, 98 i 99 została wstrzymana aż do czasu nastania normalnych stosunków.

Powrót prezydenta Wilsona do Ameryki.

Paryż. (PAT.) Statek „George Washington“, na którym prezydent Wilson ma powrócić do Stanów Zjednoczonych przybył do Brest i założył tamże kotwicę.

Samobójstwo b. wiceministra.

Warszawa, 26. 5. B. wiceminister sprawiedliwości Józef Świątopęk-Zawadzki odebrał sobie życie przez powieszenie. Powody samobójstwa nieznane. Dnia poprzedniego uczestniczył w zebnaniu Magistratury sądowej.

Przeciw socjalizacji i monopolizacji handlu i przemysłu w Polsce.

Zwołany na ubiegłą niedzielę na salę Królowej Jadwigi wiec kupców, zagaił przez tułtejszego Stowarzyszenia kupców pan Artur Gustowski, witając przybyłego na wiec posta na Sejm ustawodawczy p. Juliana Wróblewskiego. Przewodniczącym wieca wybrano p. mecenasa dr. Mieczkowskiego, sekretarzem p. Marcina Nowaka, a na ławników pp. Koźlickiego, Ziółkowskiego, Gładysza, Zalewskiego i Skrzydlewskiego.

Pierwszy referat: „Kupiectwo wobec zamiaru monopolizacji i socjalizacji w handlu i przemyśle“ wygłosił p. Gustowski. Protestuje on przede wszystkim przeciwko ustanawianiu praw, bez wysondowaniu opinii kół interesowanych, dowodzi, że socjalizacja handlu i przemysłu podcinając inicjatywę i energię jednostek nie przyczyni się do podniesienia naszego handlu a szersza monopolizacja pozatem jeszcze nie przyniesie skarbowi państwa tych dochodów, na jakie liczyćby można przy racjonalnym opodatkowaniu wolnego handlu i przemysłu.

Drugim a głównym referentem był poseł Wróblewski z Warszawy. Mówił o projekcie rządowym w sprawie socjalizacji przedsiębiorstw. Mówca należy w Sejmie do Związku Ludowo-Narodowego, który posiada w całym swym zespole dwóch tylko kupców (reszta partii żadnego). Wobec takich warunków nie trudno jest w Sejmie o przeprowadzenie prawa, które godzi w interesy kupiectwa i przemysłu. Zadziwiającem atoli, powiada mowa, że projekt znajduje aprobatę rządu a mianowicie odnośnego ministerstwa. Ludność sama niestety identyfikuje w Kongresowce kupca z paskarzem (na sali głośno: precz z żydostwem), stąd pochodzi, że na obronę Sejmu kupiectwo polskie liczyć nie może. Jedyne w organizowaniu się i uświadomieniu szeroki warstw, nasza obrona.

Ostatnim mówcą programowym był p. Wiktor Gładysz, który w referacie swym „Czy socjalizacja jest możliwa?“ dowodził, że do ogólnej socjalizacji tak pracodawcy, jak i pracownicy Polacy niedostatecznie są przygotowani.

W dyskusji zabierali głos przewodniczący, który niepodziela obaw, aby projekt, w formie przez rząd proponowanej, mógł być w całości zrealizowanym, oraz pp. Chmielewski i Sokolowski popierając wywody mówców. Przyłącza się do nich przedstawiciel handlowców p. Zalewski, który atoli podnosi, że pracownicy w większej niż dotychczas mierze zainteresowani być powinni w zyskach przedsiębiorstw a przede wszystkim lepiej optacani.

Przyjęto siedm rezolucji; w pierwszej wyrażono protest przeciwko socjalizacji i monopolizacji, jako podcinającym zdrowy rozwój gospodarki społecznej, w drugiej wystosowano apel do Sejmu, by od udawaty projektu odstąpił, w trzeciej prosi się całą prasę polską, aby wzięła w obronę handlu i przemysłu polski, czwarta rezolucja stwierdza z ubolewaniem, że partje polityczne przy stawianiu kandydatur do Sejmu nie uwzględniły w należytej mierze kupiectwa, rezolucja piąta, przedłożona przez posta p. Wróblewskiego, domaga się w drodze ustawodawczej zupełnego święcenia niedziel i świąt; rezolucja szósta potępia szerzące się paskarstwo, a wreszcie rezolucja siódma ostrzega tutejszych kupców, przemysłowców i właścicieli domów przed sprzedażą warstatów swej pracy żydom.

Pod koniec zaapelował p. Lisiecki do zebranych kupców, aby się organizowali w towarzystwach zawodowych tudzież, aby starali się o spolszczenie Izby handlowej, poczem przewodniczący wiec zamknął.

Bandycki napad na Marję Rodziewiczównę.

Znakomita powieściopisarka p. Marja Rodziewiczówna, posiadająca o kilka wiorst od Falenicy (pod Warszawą) niewielką posiadłość „Wyraja“, padła ofiarą niecnego bandytyzmu. Mianowicie późnym wieczorem kilkunastu bandytów otoczyło jej domek, a wskoczywszy do środka, dali do niej kilka strzałów. Jedna kula przeszła przez policzek w pobliżu ucha, druga rozszarpała policzek w pobliżu skroni. Następnie zakneblowawszy jej usta i skrepowawszy jej ręce, zabrali się do rabunku. Wartość zrabowanych rzeczy wynosi około 7 tysięcy mk. — Rodziewiczównę przewieziono do Warszawy karetka amerykańskiego Czerwonego Krzyża. Stan znakomitej powieściopisarki, na szczęście, nie budzi obaw o jej życie. Ranna ma nieco podniesioną temperaturę i skarży się na dotkliwy ból ucha.

Schwere Kämpfe bei Riga.

Berlin, 26. Mai. Südlich von Riga sind schwere Kämpfe im Gange. Die Bolschewisten drangen bis dicht an Bausk vor und überschritten südlich der Stadt die Mucka; nördlich der Stadt auf dem nördlichen Ufer des Njemen konnte der Feind nur durch Zusammenfassung aller verfügbaren Reserven einige Kilometer ostwärts zurückgeworfen werden. Der Feind macht alle Anstrengungen zur Eroberung von Bausk, um Riga zu belegen.

Paris, 26. Mai. Aus Kopenhagen wird berichtet, daß an der ganzen Eisenbahnlinie von Narwa bis Petersburg das bolschewistische Heer, an der Nordfront kämpfend, sich im Rückzug befindet. Das estnische Heer hat den wichtigen Punkt Moslakow, 60 Kilometer von Petersburg, befestigt. Die Verbindung mit Petersburg ist unterbrochen, das bolschewistische Heer hat mit der Stadt keine Fühlung mehr. Das englische Heer, welches im Hafen von Duga landete, befestigte einige Ortschaften an der Flug-Mündung gleichen Namens. Unter den Sowjetmitgliedern herrscht große Befürchtung. Die Bolschewisten drohen, die Stadt bis

zum letzten Atemzuge zu verteidigen. Falls General Rannerheim unter Beihilfe estnischer und englischer Truppen die Stadt besetzen sollte, sollte er nur einen Trimmerhaufen vorfinden.

Paris. 24. Mal. Die estnische Abordnung bestätigt in einer besonderen Note die großen Erfolge über die Volkshewissen. An den Kämpfen nehmen auch russische Gbtruppen, die in Archangelak organisiert wurden, teil. Bei den am Dienstag in Galezyn ausgefochtenen Kämpfen eroberten estnische Divisionen eine große Anzahl Geschütze und Munition. Ueber 1000 Mann wurden gefangen genommen. Der Rückzug der Volkshewissen ist allgemein. Sie schleppen die Bevölkerung mit sich und rauben, was sich nur mitnehmen läßt.

Berlin. Ein geheimnisvoller Raubmord wurde in Berlin entdeckt. Man fand den 50jährigen Kaufmann Hans Wendelstadt, den Vertreter der französischen Seckfirma Bommerly in seiner Wohnung erschossen auf. Wendelstadt, der eine kostbare Ausstattung in seiner Wohnung besaß und als Millionär galt, soll in letzter Zeit mehrere Drohbriefe erhalten haben. Das bare Geld war geraubt, sonst hätte der Mörder nichts mitgenommen.

Torgau. (8000 Zentner Getreide verbrannt.) Vermutlich durch Heißlaufen einer Elevatorwelle enthand in dem großen Speicher des Torgauer Kornhauses ein Brand, bei dem etwa 8000 Zentner Getreide vernichtet wurden.

* Die Kriegsgefangenenhilfe Polen-Oberpräsidium macht hierdurch nachstehendes bekannt: Die bei Rückkehr der Kriegsgefangenen sich bietende Gelegenheit, über das Schicksal der im Weltkrieg Vermögenden weitgehendste Aufklärung zu erhalten, wird das Kriegsministerium in Berlin in folgender Weise ausnutzen: In den Durchgangslagern, welche die Kriegsgefangenen beim Eintreffen in der Heimat passieren müssen, erhält jeder Kriegsgefangene eine Liste der Vermögenden seines Truppenteils mit Angehörigenadressen. Auf Grund dieser Listen sollen die Zurückgekehrten in den Durchgangslagern Angaben über das Schicksal ihrer Kameraden machen. Jeder behält seine Liste auch beim Verlassen des Durchgangslagers, um auch später noch weitere Angaben machen zu können. Das Kriegsministerium kann diese Listen nicht vollständig aufstellen, da teilweise die Angehörigenadressen fehlen und noch Truppenmeldungen ausstehen. Es muß daher die Hilfe der Angehörigen in Anspruch nehmen und bitten, den bisher ohne irgend eine Nachricht über einen vermögenden Heeresangehörigen ist, um sofortige Ueberlieferung — als Heeresangehöriger — einer einfachen Postkarte (keine Briefe oder Listen) mit folgendem Inhalt:

Anschribsseite:
An das
Zentral-Nachweise-Büro des Kriegsministeriums
Berlin NW 7
Dorotheenstr. 48.

Angabe der Adresse des Absenders.
Rückseite:

Angabe des letzten Feldtruppenteils, einschl. der Kompanie usw., des Dienstgrades, Namens, Vornamens, Geburtstages und Geburtsortes des Vermögenden und Tag und Ort des Vermögendens (deutliche Schrift ohne weitere Zusätze ist unbedingt erforderlich).

* **Arbeitsplan im Obst- und Gartenbau und in der Kleintierzucht im Monat Juni.** Täglich gießen, bei trockenem Wetter abends spritzen. Dünger auf Gassen legen und stark durchfeuchten. Gemüsebeete flüssig düngen. Gemüse behäufeln. Buschbohnen, Erbsen, Rettich säen. Wirsing, Löwenjahresalat pflanzen. Kohlrabi, Salat, Mohrrüben, Erbsen, Frühkartoffeln ernten. Spargelerte schließt spätestens mit Johann (24. Juni). Auf die rote Spinne achten. Tomaten müssen beschuitten werden. Erdbeeren täglich pflücken. Erdbeerbeete sauber halten. Fruchttragende Obstbäume gießen, flüssig düngen. An frisch gepflanzten Bäumen und an zu voll besetzten Bäumen Früchte ausbrechen. Formieren junger Obstbäume: Anheften und Absperren der Triebe. Wenn Schorfstellen zu besichtigen, Obstbäume mit Kupferkalkbrühe spritzen. Rosen mit Schwefelstaub bestäuben gegen Mehltau. Neugeln der Rosen auf das treibende Auge. Karthäusernelken und Brennende Liebe säen. Verblühte Frühjahrsblumenbeete abräumen und neu bepflanzen. Hacken und Röhren.

Das Tränken der Weidziegen soll morgens vor dem Austrieb nach dem Melken und vor der Trockenfütterung geschehen, ferner abends nach dem Melken oder nachdem sie jedenfalls schon eine Zeitlang im Stall gewesen sind. Auf der Weide soll vermieden werden, die Ziegen an Wasserlöcher oder Wasserbottiche zum Trinken heranzulassen.

Gutes Heu ist immer das beste Grundfutter für Ziegen. Neues Heu kann 6 bis 8 Wochen nach der Ernte unbedenklich gefüttert werden, denn dann hat es

den Gährungsprozeß das Schwigen durchgemacht, der scharfen Geruch und Geschmack beseitigt. Vor diesem Schwigprozeß und während desselben verfülltes Heu ruft bei allen Tieren Verdauungsstörungen hervor, die Mähdreher zur Folge haben. Das Heu aus über-schwemmten Wiesen ist von mangelhafter Beschaffenheit und es kommt deshalb nur aus das Häcksel und Mischen mit anderem Heu, mit Weizenstreu oder Strohhäcksel in Betracht. Ferner ist es empfehlenswert, derartiges ausgelagtes und im Futterwert herabgefügtes Heu, welches meist ungern vom Vieh gefressen wird, schmackhafter und bekömmlicher dadurch zu machen ist, daß zerschnittene Futterrüben mit dem Häcksel vermengt und in einem Behälter 12 bis 24 Stunden bis zum Verfüllern stehen gelassen werden oder da, wo Rübenzuckerfabriken-Melasse zu erhalten ist, diese über den Heuhäcksel gegossen wird. Hatet dem Heu aus über-schwemmten Wiesen Schlick und Erde an, so muß durch Aufschütteln auf einem festen trocknen Boden und Schlagen mit einem Stock usw. dieser Unrat entfernt werden. Vorsicht ist beim Verfüllern derartigen Heues immer nötig; tritt Durchfall auf, so muß die Fütterung unterbrochen werden.

— Die Eisfischereifahrt des Polarforschers. Auf einer Eisfischerei wollte der Polarfahrer Störkens ein Fahrt von Amerika nach Alton ausführen; er rechnete dabei auf die Strömung in westlicher Richtung, die ihn von einem Festland zum anderen bringen sollte. Nun hat sich aber, wie der Prometheus berichtet, die Eisfischerei als ein Karussell erwiesen: denn Störkens ist von der launischen Strömung auf der Eisfischerei wieder zu seinem Ausgangspunkt zurückgekehrt und an der Nordküste von Alaska gelandet. Seine Rundreise hat immerhin ein halbes Jahr gedauert und dürfte ihm Gelegenheit zu wertvollen Beobachtungen gegeben haben.

— Mineralische in Australien. Der Bau der Eisenbahn durch den australischen Kontinent, der eine großartige Leistung moderner Ingenieurkunst dargestellt, hat auch wertvolle ökonomische Entdeckungen zur Folge gehabt. In den gewaltigen wasserlosen Wüsten von West- und Südastralien, die der neue Schienenweg durchquert, hat man bedeutende Lager von Mineral-schätzen gefunden, deren Ausbeute sehr lohnend sein wird. Es handelt sich um Gold, Opale, Mangan, Baryt, Kupfer, Zinn, Gips und Ton.

Dział urzędowy.

Poniżej publikuję spis miejscowości powiatu krotoszyńskiego podług dawnej i nowej nazwy. W urzędowych sprawach należy odtąd tylko **nowych** nazw miejscowości używać.

Nachstehend veröffentliche ich das Verzeichnis der Ortschaften des Kreises Krotoschin nach der alten und neuen Ortsbezeichnung. Im amtlichen Verkehr sind künftig nur noch die **neuen** Ortsbezeichnungen anzuwenden.

Krotoszyn, 28. maja 1919. Krotoschin, 28. Mai 1919.

Nr. bez. / Nr.	Dotychczasowa urzędowa nazwa / Bisherige Ortsbezeichnung	Polska nazwa / Neue Ortsbezeichnung
A. Städt.		
1.	Krotoschin	Krotoszyn
2.	Zduny	Zduny
3.	Kobylin	Kobylin
4.	Dobrzyca	Dobrzyca
B. Land.		
I. Dystrykt Krotoschin-Nord.		
a) Landgemeinden:		
1.	Benice	Benice
2.	Bozacin	Bozacin
3.	Brzoza	Brzoza
4.	Dzielice	Dzielice
5.	Grembow	Grembow
6.	Jauchfeld	Jauchfeld
7.	Sainrichsfeld	Henryków
8.	Maciejewo	Maciejewo
9.	Neudorf	Nowawies
10.	Rothweiler	Rozdrażewko
11.	Rozdrażewo	Rozdrażewo
12.	Trzemeszno	Trzemeszno
13.	Wolenice	Wolenice
b) Gutsbezirke:		
14.	Albertshof	Rozdrażew
15.	Birkenstein	Brzoza
16.	Blankensee Forstgut	Leśnictwo Płankensee
17.	Fürstentstift	Benice
18.	Herrenberg	Dzielice
19.	Neudorf	Nowawies

20. Ribensfeld
21. Sagenhof
22. Sassenstein
23. Wolnice

- II Dystrykt Krotoschin-Süd**
- a) Landgemeinden:**
24. Alt-Krotoschin
 25. Biadki
 26. Dąbrowo
 27. Durzyn
 28. Gorzupia
 29. Hellesfeld
 30. Kobierno
 31. Neusorwerk
 32. Orpischewo
 33. Roszki
 34. Rosenfeld
 35. Swinkow
 36. Tomnig

- b) Gutsbezirke:**
37. Eichwalb
 38. Hoynsthal
 39. Kammerhof
 40. Karlstein
 41. Krotoschin-Schloß (Thereseinstein)
 42. Neusorwerk
 43. Sonnenfeld
 44. Wiesenfeld
 45. Hellesfeld Forstgut

III. Dystrykt Deutsch-Koßschmin

- a) Landgemeinden:**
46. Blumenau
 47. Budy
 48. Deutsch-Koßschmin
 49. Eichdorf
 50. Glogowo
 51. Grünau
 52. Klonowo
 53. Koryta
 54. Korytnica
 55. Ligota
 56. Lutynia
 57. Sosnica
 58. Steinschheim

- b) Gutsbezirke:**
59. Herzogstein
 60. Dobrzyca-Schloß
 61. Lutynia
 62. Zerambach
 63. Thereseinlust Forstgut
 64. Trzebom
 65. Steinfeld
 66. Wąkwow

IV. Dystrykt Zduny

- a) Landgemeinden:**
67. Bajskow
 68. Bestwin
 69. Długolenka
 70. Hajnau
 71. Kochalle
 72. Margaretendorf
 73. Oluch
 74. Wirschütz
 75. Rembichow
 76. Ruda
 77. Smoszewo

- b) Gutsbezirke:**
78. Alt-Kobylin
 79. Bajskow
 80. Helenopol Forstgut
 81. Konradshof
 82. Margaretendorf
 83. Pringenhof
 84. Rhamberg Forstgut
 85. Schönmühl

- II. Obwód Krotoszyński**
- a. Gminy wiejskie:**
- Stary Krotoszyn
Biadki
Dąbrowo
Durzyn
Gorzupia
Jasnepole
Kobierno
Nowy folwark
Orpischewo
Roszki
Różopole
Swinkow
Tomnig

- b. Dominja:**
- Dąbrowo
Baszyn
Kobierno
Zamek Krotoszyn (zamkowy folwark)
Nowy folwark
Orpischewo
Swinkow
Leśnictwo Jasnepole

- III. Obwód Niemiecko-Kożminko**
- a. Gminy wiejskie:**
- Sośnickie oledry
Budy
Kozmin niemiecko
Izbiczno
Glogowo
Strzyżew
Klonowo
Koryta
Korytnica
Ligota
Lutynia
Sośnica I
Sośnica II

- b. Dominja:**
- Glogowo
Zamek Dobrzyca
Lutynia
Korytnica
Leśnictwo Thereseinlust
Trzebowa
Koryta
Wyki

IV. Obwód zdunowski

a) Gminy wiejskie:

Baszków
Bestwin
Długolenka
Konarzewo
Chachalnia
Lutogiewo
Osusz
Perzyce
Rębichów
Ruda
Smoszew

- b. Dominja:**
- Stary Kobylin
Baszków
Leśnictwo Helenopol
Konarzewo
Lutogiewo
Smoszew
Leśnictwo Rhamberg
Siejewo

Rozporządzenie dotyczące zakupu, kupna i sprzedaży losów loteryjnych, niedoszczonych w wiatach podlegających Komisarijatu Naczelnej Radzie Ludowej w Poznaniu

Art. 1.
Kto grywa w loterie, niedopuszczone w wiatach, podlegających Komisarijatu Naczelnej Radzie Ludowej w Poznaniu, podlega grzywnie do tysiąca marek lub w razie niemożności ściągania karze więziennej do sześciu tygodni.

Art. 2.
Kto zajmując się sprzedażą losów, kupnem udziału wymienionych w Art. 1. loterii, mianowicie: kto kupon lub udział losu tego rodzaju ofiaruje, sprzedaje, podlega grzywnie do tysiąca marek, samej grzywnie podlega ten, kto w takiej

akcji lub czynności pośredniczy. Jeśli czyn karygodny popełniła osoba, zajmująca się zawodowo handlem losami lub zawodowo w handlu pomagata, lub jeśli czyn karygodny powstał przez publiczne wyłożenie lub przesłanie losów, kuponu lub udziału, wykreślenie karze się grzywną od stu do dziesięciu tysięcy marek. Każda sprzedaż, ofertę, wywieszenie, przesłanie losów, kuponu, udziału, planu loterii karze się jako samodzielne przestępstwo, chociaż poszczególne czynności są ze sobą w łączności i sprowadzają się do jednolitego rozmysłu działającego lub uczestnika.

Art. 3.

Kto publikuje wyniki wygranej określonych w Art. 1 loterii w gazecie, wychodzącej w powiatach, podlegających Komisariatowi Naczelnej Rady Ludowej lub podaje do wiadomości przez ogłoszenie lub wystawienie, podlega grzywnie do tysiąca marek.

Art. 4.

Przepisy tego rozporządzenia nie odnoszą się do ciągnięcia 239-tej pruskiej loterii klasowej.

Art. 5.

Rozporządzenie to obowiązuje od 1. czerwca 1919 r. w powiatach, podlegających Komisariatowi Naczelnej Rady Ludowej.

Art. 6.

Znosi się prawo pruskie z dnia 29. sierpnia 1904 r. dotyczące grywania w niepruskiej loterjach. Poznań, dnia 16. maja 1919 r.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.
Adam Poszwiński. X. Adamski.

Ogłoszono.

Krotoszyn, dnia 27. maja 1919.

Starosta.

Urząd dla Spiritusu do Obywateli.

Urząd dla Spiritusu, istniejący obecnie pod rządami polskimi, ma dwa zasadnicze zadania: zwalczanie alkoholizmu przez podniesienie ceny spiritusu i zasilenie Skarbu podatkiem, jaki przypuszczalnie zapłacią klasy zamożniejsze, pijące drogie wyroby alkoholowe.

Wśród kłes, jakie spadły na Polskę po wojnie, znajduje się wzrost alkoholizmu i tajny handel spiritusem, a ten ostatni, stając się źródłem kolosalnych dochodów, ogarnął nie tylko paskarzy i kupców-komisjonerów, lecz także właścicieli gorzelni, gorzelni i wojskowych na terytorjach pozafrontowych, nawet członków Strazy Ludowej, zbrodnico tolerujących paskarstwo spiritusem.

Straszna jest rzeczą rozwój tajnego handlu spiritusem, lecz nie mniej przerażającym jest fakt, że wśród ludzi, którzy interes własny stawiają wyżej od dobra społecznego, widzimy obywateli, któremi kieruje nie ciemnota, lecz zbrodnicza chęć zysku. Wypadki nadużyć, skonstatowane przez odnośne władze, są już w drodze dachodzenia przez Sąd Doraźny.

Postawiając więc sądowi ustanowienie winy i kary dla oskarżonych, Urząd dla Spiritusu jest przekonany, że nie tylko surowe kary, lecz i uświadomienie obywatelskie powstrzymają obywatelstwo od bezprawia i lichwy, podcażających młody organizm odradzającego się Państwa Polskiego.

Krotoszyn, dnia 22. maja 1919.

Starosta.

Skoroszewski.

Zwraca się uwagę na to że biały cukier wydzielany wolno tylko na znaczki do podrzeb domowych. (1 1/2 funta miesięcznie na osobę po 50 fg. funt.)

Dla przemysłu jakiegokolwiek rodzaju jak browarów, cukierni, fabryk lemoniad, likierów, karmelków i. t. p. wydzielany wolno cukier za opłatą odmienną oddzielnego podatku, który wynosi:

za biały cukier 264 mk. za ctr.

„ zółty „ 200 mk. „ „

Podatek ten należy płacić z góry w Kasie Prow. Urzędu Cukru w Poznaniu.

Krotoszyn, dnia 23. maja 1919.

Starosta.

Dotyczący nabywania ziemi od Komisji Kolonizacyjnej.
Podajemy niniejszym do publicznej wiadomości, że Komisja Kolonizacyjna rozpoczyna swę działalność osadniczą. Już od 1. lipca będzie znaczejszą ilością gospodarstw, zagród robotniczych i kilka kolonij wolnych.

Przystąpiliśmy również do robót przygotowawczych nad parcelacją kilku majątków większych, tak że jeszcze w ciągu tego lata znaczniejsza ilość parcel będzie wystawiona na sprzedaż. Obecnie rozpoczniemy przyjmować zgłoszenia reflektantów chcących nabyć gospodarstwa od Komisji Kolonizacyjnej.

Równocześnie wzywa się wszystkich, którzy chcą nabyć od kolonistów gotowe już gospodarstwa,

aby przed zawarciem kontraktu zgłosili się bezwarunkowo do Komisji Kolonizacyjnej i postarali się o jej zezwolenie. Od dnia ogłoszenia bowiem niniejszego komunikatu nie będziemy zatwierdzali takich kontraktów, które bez wiedzy Komisji Kolonizacyjnej będą zawierane.

Prezydium Komisji Kolonizacyjnej.

Skoroszewski.

Kontroler katastralny Mischke złożył dnia 15. maja b. r. urząd jako kierownik Urzędu Katastralnego w Krotoszynie. Na miejsce jego zamianował pomocniczym sekretarza katastralnego Sebastjana Świderskiego tymczasowym kierownikiem tegoż Urzędu.

Poznań, dnia 25. maja 1919.

Rejencja III A.

Nr. 1702/19 III A d.

Rozporządzenie, o zmianie i usłaleniu nazw miejscowości.

Art. 1.

Nazwy miejscowości, położonych w powiatach, podlegających władzy Komisariatowi Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu, zmienia lub ustala Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.

Art. 2.

Odnosne wnioski przedkłada Komisariatowi prezes rejencji po poprzednim porozumieniu się z właściwymi władzami miejscowymi, w razie potrzeby z instytucjami naukowymi.

Art. 3.

Zamienione lub ustalone nazwy miejscowości ogłasza się w „Tygodniku Urzędowym.“

Poznań, dnia 17. maja 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.

Adam Poszwiński. X. Adamski.

Rozporządzenie, dotyczące udzielenia zezwolenia na założenie towarzystw akcyjnych i. t. d.

Zezwolenia przewidzianego w § 2 obwieszczenia Rady Związkowej z dnia 2. listopada 1917 r. (Dziennik Praw Rzeszy str. 987) udziela nie władza centralna państwa związkowego, lecz Komisariat Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu.

Poznań, dnia 17. maja 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.

Adam Poszwiński. X. Adamski.

Ueberlegung des Dział urzędowy.

Verordnung betreffend den An- und Verkauf von Lotterielosen, die in den dem Komisariat Naczelnej Rady Ludowej in Poznań unterstehenden Kreisen nicht zugelassen sind.

Art. 1.

Wer in Lotterien spielt, die in den dem Komisariat Naczelnej Rady Ludowej in Poznań unterstehenden Kreisen nicht zugelassen sind, wird mit Geldstrafe bis zu tausend Mark oder im Nichtbeteiligungsfalle mit Gefängnis bis zu 6 Wochen bestraft.

Art. 2.

Wer sich mit dem Verkauf eines Loses, eines Losabschnittes oder eines Anteils der im Art. 1 bezeichneten Lotterien befaßt, insbesondere auch, wer einen Losabschnitt oder einen Losanteil dieser Art zum Erwerb anbietet, wird mit Geldstrafe bis zu tausend Mark bestraft. Die gleiche Strafe trifft denjenigen, welcher bei einem solchen Geschäft oder einer solchen Handlung als Mittelsperson mitwirkt. Ist die Zuwiderhandlung durch eine Person, welche den Loshandel gewerbsmäßig betreibt, oder bei ihm gewerbsmäßig Hilfe leistet, oder ist sie durch öffentliches Auslegen oder Versenden eines Loses eines Losabschnittes, eines Anteilcheins begangen, so tritt Geldstrafe von hundert bis zehntausend Mark ein. Jede einzelne Verkaufs- oder Vertriebshandlung, namentlich jedes einzelne Anbieten, Aushängen, Versenden eines Loses, eines Losabschnittes, eines Anteilcheins oder eines Lotterietplans wird als besonders selbständiges Vergehen bestraft, auch wenn die einzelnen Handlungen zusammenhängen oder auf einen einheitlichen Vorsatz des Täters oder Teilnehmers zurückzuführen sind. Wer Gewinnergebnisse der im Art. 1 bezeichneten Lotterien veröffentlicht, die in den dem Komisariat Naczelnej Rady Ludowej unterstehenden Kreisen erscheinen, oder durch öffentliches Auslegen, Ausstellen oder Aushängen bekannt gibt, wird mit Geldstrafe bis zu tausend Mark bestraft.

Art. 3.

Die Vorschriften dieser Verordnung beziehen sich nicht auf die 239. Ziehung der Preussischen Klassenlotterie.

Art. 4.

Diese Verordnung tritt am 1. Juni 1919 in den dem Komisariat Naczelnej Rady Ludowej unterstehenden Kreisen in Kraft.

Art. 5.

Das preussische Gesetz vom 29. August 1904, betreffend das Spiel in außerpreussischen Lotterien wird aufgehoben.

Poznań, den 16. Mai 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.
Adam Poszwiński. Adamski.

Veröffentlicht.

Krotoschin, den 27. Mai 1919.

Der Starost.

Es wird darauf aufmerksam gemacht, daß Weißzucker nur an Haushaltungen verteilt werden darf.

(1 1/2 Pfd. monat. pro Preisen a. 50 Pfg. das Pfund). Für gewerbliche Betriebe, gleichgiltig welcher Art als Brauereien, Konditoreien, Limonadenfabriken, Likörfabriken, Bonbonfabriken u. a. darf nur Zucker gegen Abgabe einer Steuer welche für Weißzucker 264 M. pro Ztr. „ Rohzucker 200 M. „ „

beträgt. Diese Steuer ist im Voraus an die Kasse der Prov. Zuckerstelle in Posen zu entrichten.

Krotoszyn, den 23. Mai 1919.

Der Starost.

Der Katasterkontrolleur Mischke hat am 15. Mai d. Js. sein Amt als Leiter des Katasteramtes Krotoszyn niedergelegt. An seiner Stelle habe ich den Katasterhilfssekretär Sebastian Świderski aus Posen zum vorläufigen Amtsverwalter ernannt.

Poznań, den 25. Mai 1919.

Regierung III A.

Nr. 1702/19 III A d.

Verordnung betreffend die Aenderung und Festlegung der Namen von Ortshaften.

Art. 1.

Die Namen von Ortshaften, die in den Kreisen, die dem Komisariat Naczelnej Rady Ludowej in Poznań unterstehen, liegen, werden vom Komisariat Naczelnej Rady Ludowej abgeändert und festgelegt.

Art. 2.

Die diesbezüglichen Anträge legt der Regierungspräsident im Einvernehmen mit den zuständigen Behörden und erforderlichenfalls mit wissenschaftlichen Instituten dem Komisariat vor.

Art. 3.

Die abgeänderten und festgelegten Ortsnamen werden im „Tygodnik Urzędowy“ veröffentlicht.

Poznań, den 17. Mai 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.

Adam Poszwiński. X. Adamski.

Verordnung betreffend die Erteilung von Genehmigungen zur Gründung von Aktiengesellschaften usw.

Die in § 2 der Bekanntmachung des Bundesrats vom 2. November 1917 (R.-G.-Bl. S. 987) vorgesehene Genehmigung erteilt nicht die Zentralbehörde des Bundesstaates, sondern das Komisariat Naczelnej Rady Ludowej in Poznań.

Poznań, den 17. Mai 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.

Adam Poszwiński. Adamski.

RASCH und SPARSAM

baut man nach der **AMBI-Bauweise**. Rohstoffe überall erreichbar. Dach-Ziegel durch die **AMBI-Dachstein-Maschine** für Handbetrieb

Anfragen an:

AMBI, Abt. II K
Charlottenburg 9

Goldene Medaille und Silberner Staatspreis
1919 Reichsverband für sparsame Bauweise

Podejrzewamy osoby cywilne z Krotoszyna i okolicy o to, iż w ich posiadaniu znajdują się jeszcze nieprawnie nabyte sprzęty, jak łózka, bielizna garnizonowa i. t. d., pochodzące z czasów władzy i rewolucji niemieckiej, jakoteż z czasu objęcia administracji przez nas.

Zwraca się wyraźnie na to uwagę, że przedmioty te są fiskalne czyli uchodzą za własność Państwa Polskiego.

Wzywamy dlatego wszystkich tych, którzy w sposób poprzednio wymieniony sobie cośkolwiek bądź przywłaszczyli do natychmiastowego zwrotu rzeczy w ich rękach będących najpóźniej do **5. czerwca r. b.**

Odbędą się bowiem u osób podejrzanych rewizje domowe, a po wykryciu winnych stawi się tychże bezwzględnie przed sąd doraźny.

Administracja garnizonowa.

Es stehen verschiedene Zivilpersonen in dem Verdacht, daß sich noch in ihrem Besitz unrechtmäßig erworben Gegenstände, wie Betten, Wäsche, Gerätschaften usw. aus Garnisonverwaltungsbeständen befinden, welche aus Zeiten der deutschen Verwaltung sowie der Revolutionen- als auch der Uebergangszeit der Verwaltung von deutschen in polnische Hände herrühren.

Vermutete Gegenstände sind nach wie vor fiskalisches Eigentum und demzufolge auch Eigentum des polnischen Staates.

Wir ersuchen daher alle diejenigen, welche sich irgend etwas unrechtmäßig angeeignet haben, zur unverzüglichen Herausgabe der Sachen. Spätester Rückgabetermin **5. Juni d. Js.**

Bei den in Verdacht stehenden Personen werden bei Nichtbefolgung alsdann Hausdurchsuchungen abgehalten und Schuldbilge unweigerlich dem Standgericht übergeben werden.

Die Garnisonverwaltung.

Bicyfacja dobrowolna.

Z powodu odebrania dzierżawy i podziału **dzierżawionych dóbr książęcych Raczyce w powiecie odolanowskim** sprzedawać się będzie

na sobotę, 31. maja r.b. przed południem o godz. 10-14 w podwórzu dominjalnem

żywy i martwy inwentarz

przez licytację publiczną.

Sprzedawać się będzie **ca. 16 koni, 29 krów 3 byki rozpił., rozmaite młode bydło, zrebęta i cielęta, kompletną młóckarnię parową, maszynę „Pankel“, powozy, pługi, brony, wozy i rozmaite inne maszyny i narzędzia.**

Warunki podane będą na miejscu przed licytacją.

Zamek Krotoszyn, 24. maja 1919.

Fürstlich Thurn und Taxis'sche Rentkammer.

Freiwillige Versteigerung.

Wegen Pachtücknahme und Aufteilung des fürstlichen Pachtgutes Raczyce, Kreis Adelnau

unter Kleinbauer und Arbeiter kommt

am Sonnabend, den 31. Mai cr. Vormittag 10 Uhr auf dem Gutshofe das dadurch übrig werdende

lebende und tote Inventar

zur öffentlichen meistbietenden Versteigerung.

Es befinden sich darunter ca. 16 Pferde, 29 Kühe, 3 Zuchtbulen, verschiedenes Jungvieh (rote bunte Ostfriesen) Fohlen und Kälber, ein kompletter Dampfdreschapp, Dampfledemaschine (Pankel) Kutschwagen, Kupee, Pflüge, Eggen, Wagen und sämtliche anderen Maschinen und Geräte.

Die Bedingungen werden vor Beginn der Versteigerung an Ort und Stelle bekannt gegeben.

Schloß Krotoschin, den 24. Mai 1919.

Fürstlich Thurn und Taxis'sche Rentkammer.

Einen guten erhaltenen **Schwarzen Gehanzig, desgl. Sommerüberzieher,** mittlerer Statur, preismäßig zu verkaufen

Wernerstr. 6.

Obelge

rzuczone na maszynistę **Stanisława Torza** z Konarzewa cojam i jego przepraszam.

Rugust Günther, Konarzewo.

Suche **sofort zu kaufen** einen

Sportwagen

(Sandschneider oder Dogcart) Offert. a. d. Exped. d. Stg.

Mam do sprzedania

krowy

z mlekiem i cielętami, zamijam takowe na **bydło na rzeź.**

Również kupuję wszelkie gatunki i każdą ilość **bydła.**

J. Bartecki ul. rawicka 4.

Bauerlandwirtschaftliche sind zu haben in der

Kreisblattdruckerei.

Ogrodowa restauracja „Stary Krotoszyn“.

Szanownej publiczności z Krotoszyna i okolicy polecam **mój ogród do wycieczki.** Także polecam szanownym gościom oprócz krotoszyńskiego piwa stare węgierskie, reńskie, mozelskie, czerwone winna i miód, kawę prawdziwą i ciasta.

O liczny udział proszę uprzejmie

J. Mandrysz.

Garten-Restaurant „Alt-Krotoschin“.

Dem geehrten Publikum von Krotoschin und Umgegend empfehle **meinen schönen Garten zum angenehmen Aufenthalt.** Empfehle außer krotoschiner Bier gelagerten Ungar-, Rhein-, Mosel-, Rot- und Methwein, Bohnentafel und Gebäd.

Um zahlreichen Besuch bittet

J. Mandrysz.

Bekanntmachung.

In unser Handelsregister A, Nr. 302, ist die Firma **„Ignacy Minta, Rozdrzewo“** und als deren Inhaber Kaufmann Ignacy Minta, Rozdrzewo eingetragen worden. Krotoschin, den 17. Mai 1919.

Amtsgericht.

Obwieszczenie.

Zdatni chłopcy polscy, którzy zamierzaliby wstąpić do tutejszej preparadji, niech się do mnie niezwłocznie zgłoszą pismiennie.

Krotoszyn, dnia 24. maja 1919 r.

Jernajczyk,

kierownik szkoły ludowej.

6-7000 mk.

6-7000 Mk.

na 1. lub 2. hipotekę jest do wypożyczenia. Zgłoszenia przyjmuje się w eksp. Orędown.

auf Hypothek zur 1. oder 2. Stelle zu vergeben. Zu erfragen in der Geschäftsstelle des Orędownik.

Konie na rzeź

Schlachtpferde

kupuję zawsze. W przypadku nieszczerstwa przybędę natychmiast na miejsce.

kaufę ich andauernd. Bei Unglücksfällen bin ich sofort zur Stelle.

Paweł Dubielczyk,

Tel. 177. Ostrowo.

Paul Dubielczyk,

Tel. 177. Ostrowo.

Wetne owczą

praną i niepraną, **kupujemy** płacąc najwyższe każdorazowe notowanie.

Rolnik

Towarzystwo zakupu i sprzedaży zap. z ogr. p. w Krotoszynie.

XXXXXXXXXX
Nowy dom

z ogrodem, który się bardzo na interes rzeźniczek nadaje, jest w Pleszewie pod korzystnymi warunkami na sprzedaż. Łask. zgł. do eksped. Orędown.

XXXXXXXXXX

1 großer Eisinhrank, 1 hochtragende Ferse

ist sofort zu verkaufen.

Wo? jagt die Exped. d. St.

Ein grauer

Militär-Extromantel zu verkaufen. Zu erfragen in der Geschäftsstelle d. Stg.

Kaufmännische Privatschule von Preiß,

Tosen O 1, Ritterstraße 29, Begründet 1893. Telefon Nr. 2699.

Am 3. Juli beginnen neue Lehrgänge.

Ausbildung in allen Handelsfächern, Kurschrift und Maschinenschreiben. Viertel-, Halbjahres- u. Jahreskurse.

Eingelunterricht jederzeit.

Landwirtsch. Buchführung. Unterricht im Polnischen. Ausführliche Prospekte kostenlos.

Mahlbücher

sind erhältlich in der Kreisblattdruckerei.

Fremdenmeldezettel

sind vorrätig in der Kreisblattdruckerei.

Drucksachen aller Art

werden sauber und schnell angefertigt in der

Kreisblattdruckerei.

Fürstenstrasse 24.